

Aan
Gedeputeerde Staten
Kopie aan

Uw contactpersoon
M.F.C. Heesakkers
BEL/GRN

Telefoonnummer +31235144646

Dierenwelzijn

De provincie werkt op verschillende manieren aan het bevorderen van dierenwelzijn. In algemene zin kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht voor dieren. Dit houdt in dat een ieder verplicht is de nodige zorg te verlenen als een dier hulpbehoevend is. Daarnaast bevorderen we dierenwelzijn op een actieve manier, bijvoorbeeld door de financiële ondersteuning van opvangcentra voor wilde dieren. In de Voedselvisie 2020-2030 staan de kansen en uitdagingen om te komen tot een duurzaam voedselsysteem. Onderdeel hiervan is ook het bevorderen van dierenwelzijn (bijv. zo natuurlijk mogelijk houden van dieren via regeneratieve landbouw).

Los van de specifieke inzet in de portefeuilles natuur en landbouw is dierenwelzijn onderwerp van gesprek bij al onze beleidsontwikkeling. Een mooi voorbeeld is dat wij met evenementenorganisaties afspraken maken over (verbetering van) dierenwelzijn tijdens de gesponsorde evenementen en dat we ook bij de oprichting van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij aandacht hebben voor (beperking van aantasting van) dierenwelzijn. Wanneer het aantasten van dierenwelzijn desondanks onvermijdelijk is – bijvoorbeeld bij de bestrijding van gewasschade door ganzen – verplichten wij in onze ontheffingen het gebruik van de laatste wetenschappelijke inzichten over methoden die het dierenwelzijn zo min mogelijk aantasten.

In de commissie NLG van 25 oktober 2021 is toegezegd de leden van de commissie EFB te voorzien van een schriftelijke reactie van GS op de discussie notitie Dierenwelzijn. De reactie is in deze memo vervat.

In de begroting 2022 is opgenomen over het onderwerp Dierenwelzijn:

In de commissie NLG is maandag 25 oktober een discussienota van de Partij voor de Dieren besproken. Daarin zijn zeven voorstellen gedaan met mogelijk financiële gevolgen. Gedeputeerde Zaal heeft toegezegd een nadere schriftelijke toelichting te geven op de genoemde punten ter informatie van de statenleden in de commissie EFB. We kunnen grotendeels aan de genoemde punten voldoen vanuit de bestaande middelen en beleidsterreinen. In de praktijk wordt in de relevante beleidsterreinen waar dierenwelzijn een rol speelt, hier rekening mee gehouden. Al was het maar om te werken conform de Wet natuurbescherming maar ook geredeneerd vanuit het 'no harm' principe.

Hieronder eerst een toelichting op bevoegdheden en vervolgens per punt uit de discussienota.

Uitgangspunten en bevoegdheden:

Het rijk ziet toe op het welzijn en de gezondheid van gehouden dieren (zowel landbouw- als huisdieren) o.a. via de Wet dieren.

nl

115

De uitvoering van grote delen van de Wet natuurbescherming is bij de provincies gelegd. Daarmee is het welzijn van wilde dieren een onderdeel dat dus bij de provinciale bevoegdheid hoort. Provinciale ontwikkelingen of voorstellen die het welzijn of het voortbestaan van wilde dieren beïnvloeden worden nu ook al conform de vereisten uit de Wnb beoordeeld. Naast de uitvoering van de Wet natuurbescherming heeft het college extra invulling aan de portefeuille dierenwelzijn gegeven door middelen uit te trekken voor de organisaties die zich in de provincie bezig houden met de opvang van wilde dieren.

Alle activiteiten van de provincie tot nu toe die zijn gericht op dierenwelzijn gaan dus over het gebied waarop de provincie ook bevoegd is en dus effectief kan zijn; namelijk de wilde dieren. De provincie heeft geen bevoegdheden die sterk aangrijpen op de gehouden dieren. Op dit laatste onderwerp is er wel een aantal ontwikkelingen te melden:

- De Raad voor dieraangelegenheden komt vermoedelijk nog dit jaar met een zienswijze “de staat van het dier” waarin de bevoegdheden van de verschillende overheden worden belicht. Vermoedelijk worden na publicatie een overhandiging van de zienswijze aan de minister door LNV bijeenkomsten georganiseerd om de zienswijze met overheden te bespreken.
- Het rijk stelt regelgeving op en streeft naar een duurzame veehouderij. Er is een Uitvoeringsagenda Duurzame Veehouderij 2023. Hierin werken bedrijven, maatschappelijke organisaties, provincies en het Rijk aan zes hoofdpunten voor een duurzame veehouderij:
  - systeeminnovaties: duurzame stal- en houderijsystemen;
  - het welzijn en de gezondheid van dieren;
  - landschappelijke en maatschappelijke inpassing van de veehouderij;
  - klimaat, minimale emissies naar milieu en duurzame energie;
  - kansen voor markt en ondernemerschap;
  - verantwoord consumeren.

Het college van Gedeputeerde Staten heeft in het coalitieakkoord opgenomen geen bovenwettelijke eisen te willen stellen. Voor welzijn van landbouwdieren, de veehouderij, is het Rijk aan zet.

De provincie kan gemeenten met vragen wel faciliteren met kennisdeling onder meer op het [platform](#) Boerenbusiness in balans.

Reactie op de zeven begrotingsvoorstellen van de PvdD:

1. Handreiking voor gemeenten over schuilmogelijkheden voor dieren.

Dit zien we als een verantwoordelijkheid voor de eigenaren die voldoende informatie hebben om de benodigde maatregelen te nemen. LNV werkt momenteel aan een hitteplan onder meer met de partijen genoemd in het voorstel van de PvdD.

Advies: voorstel LNV afwachten. Als dat er is, kunnen we via onze communicatie kanalen, zoals boerenbusiness in balans hier aandacht aan besteden.

2. Stimuleer agroforestry

Daar waar het mogelijk is en past, wordt agroforestry momenteel gestimuleerd en gefaciliteerd vanuit de voedselvisie. Er zijn nog veel vragen over de uitwerking van dit systeem, om die reden lopen er ook pilots in de uitwerking van de voedselvisie. Goede voorbeelden worden gedeeld via onze communicatie kanalen.

Op dit moment loopt er een PPS Agroforestry aanvraag vanuit WUR/LBI bij het topsectorenbeleid. Provincie Noord-Holland heeft vanuit de Voedselvisie aangegeven graag bij te willen dragen aan deze PPS. We horen in 2022 of deze aanvraag gehonoreerd wordt. Via het programma Groen kapitaal delen we kennis over dit onderwerp met geïnteresseerde partijen.

Advies; past in bestaand beleid, volgen van de resultaten van de pilots.

3. Versneld uitvoeren landschapselementen, bomen in weilanden

Dit voorstel kent vele kanten. Niet overal verhoudt zich dit goed met bv de weidevogelstellingen in een gebied. Ook kan het nadelige gevolgen hebben voor het voedselproducerende oppervlakte waarmee het bedrijfsmatig voor velen ingewikkeld blijkt. Europese en landelijke regelgeving is hierin sturend.

Advies: we volgen de uitwerking van het Rijks- en Europees beleid.

De aanleg/beheer van landschapselementen is een maatregel die past bij meerdere doelen. Deze activiteit komt daarom ook sterk terug in de uitwerking van het GLB en in het landbouwportaal.

Advies: past in bestaand beleid.

4. Voorkom aanrijdingen met wilde dieren

Deze wens wordt breed gedeeld, niet in het minst door de wegbeheerders en de weggebruikers. We voeren dan ook al vele jaren projecten uit die zorgen voor een veilige oversteek (of onderdoorgang) voor dieren die wegen en waterwegen moeten passeren. In dit veld wordt nu al volop geïnnoveerd; voorbeelden van de laatste jaren zijn de aanleg van de holle spoorbielzen in het Naardermeer, kerkuilenrollers op de kilometerpaaltjes langs de weg, of sensing van faunapassages voor controle op gebruik, onderhoud en beheer. Ook wordt veel monitoring onderzoek uitgevoerd, wat leidt tot gebruik van nieuwe inzichten in nieuwe

wegprogramma's. In de PMI/PMO programma's en het Programma natuurontwikkeling zijn de middelen opgenomen om bij aanleg en onderhoud van wegen de faunapasseerbaarheid mee te kunnen nemen.

Advies: de middelen voor zowel aanleg/onderhoud en innovatie maken deel uit van de infrabudgetten. GS hebben bij het coalitie akkoord extra middelen (2 mln) uitgetrokken voor een ecologisch bermbeheer van onze eigen infra. Voorstel past in het bestaande beleid.

5. Inzetten op onderzoek naar diervriendelijke oplossingen en preventie van schade door dieren.

Soms is de schade veroorzaakt door fauna maatschappelijk niet meer aanvaardbaar. In die gevallen moet er worden ingegrepen. Altijd is de eerste vraag wat er mogelijk is aan preventie en aan niet dodelijke middelen. De onderzoeksagenda van BIJ1 2 besteedt waar mogelijk hier aandacht aan. Maar ook in de faunabeheerplannen wordt beschreven of er alternatieven voor het doden van dieren mogelijk zijn. We stellen aan de faunabeheerplannen eisen waarin we ook aandacht vragen voor de inbreng van dierenwelzijnsorganisaties. De doelstelling is altijd om slechts in uiterste gevallen over te gaan tot faunabeheer. Er is altijd de mogelijkheid om nieuwe kansrijke ideeën/werkwijzen te testen en onderzoeken.

Advies: past in bestaand beleid.

6. Naleving Wet natuurbescherming en natuurinclusief handelen vergemakkelijken

We starten dit jaar met een project waarin we met gemeenten en omgevingsdienst gaan uitwerken hoe we de naleving van de Wet natuurbescherming bij onder meer renovatiewerkzaamheden in wijken kunnen vergemakkelijken. Zo zal onderzocht worden of en hoe soortenmanagementplannen hierbij ingezet kunnen worden. In het kader van dit project werken we ook aan de ontwikkeling van kanskaarten om gemeenten en inwoners sneller inzicht te geven met welke soorten men rekening kan houden.

We organiseren jaarlijks kennisbijeenkomsten over bermbeheer, verbinden en ontsnipperen en ook voortvloeiend uit genoemde projecten zullen we via onze communicatie kanalen hier nader aandacht aan blijven schenken.

Advies: past in bestaand beleid, volgen van de uitkomst van het project.

7. Gedurende een jaar 1 extra fte inzetten voor een boost.

Zoals in bovenstaand overzicht is aangegeven zijn genoemde punten opgenomen in het bestaande beleid. Dit beleid omvat vele verschillende dossiers en afdelingen waarin rekening gehouden

wordt met dierenwelzijn. De hierboven genoemde punten maken onderdeel uit van de huidige beschikbare capaciteit.

Tot slot

De P&C-cyclus van de provincie Noord-Holland waarbij elk jaar in nauwe samenspraak tussen GS en PS wordt gewerkt aan een begroting, begrotingswijzigingen, een Kadernota en een Jaarrekening, is een strak geregisseerd proces, waarvan vooraf de planning wordt afgesproken. Dat is logisch, omdat voor voorstellen en de daarbij behorende financiële dekking een integrale afweging noodzakelijk is. Het , los van deze vaste planning, tussentijds voorstellen indienen met financiële gevolgen, is vrijwel niet te accommoderen als deze voorstellen in een laat stadium worden gepresenteerd. Immers, wijzigingen in één deel van de begroting werken over het algemeen door in andere onderdelen. Dat vergt precieze doorrekening en controle om alles weer kloppend te krijgen. Het verdient dan ook aanbeveling om voorstellen die doorwerking hebben in de begroting zo tijdig aan GS kenbaar te maken dat ze, bij voldoende draagvlak in de Staten, aan de voorkant in de P&C-producten meegenomen kunnen worden.